

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstrijsko-ogerske dežele za vse leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Frana Kolmana hiši „Gledališka stolba“.

Upravníštvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Iz delegacij.

V Budimpešti 10. novembra.

Kdor je od delegacij pričakoval razkritja velikih političnih tajnostij ali vsaj kaj bolj zanimljivega, varal se je, ker izjave ministra vnanjih zadev grofa Kalnoky-ja nujajo več, nego navadno formalno važnost. Jednakih besed čuti je skoro vsakokrat v delegacijah, letos kakor lani poudarjalo se je tesno prijateljstvo mej avstrijskim in nemškim cesarstvom, spojeno po vkupnosti velikih interesov, in naglašale so se izvrstne razmere vsem vlastim nasproti, kar pa nikakor ne opovira, da se vse države, napenjaje vse fizične in denarstvene sile, oborožujejo, kakor še nikoli, menda po pregovoru: „Si vis pacem, para bellum“.

Izjava Kalnoky-ja tedaj nij bila izredne važnosti, mnogo bolj pa je nas in z nami menda vse državljane zanimalo to, kar je povedal vkupni finančni minister Kallay v davčnem odseku ogerske delegacije o naših deželah, o Bosni in Hercegovini, kateri dunajski časnikarji kaj radi nazivljejo: „avstrijsko Irsko“.

Vsakemu, ki se le malo pazljivo peča z dogodki naše avstrijske politike, bode še v dobrem spominu, kak vriš je zagnalo oficijozno in židovsko-nemško časopisje, ko je Kallay prevzel vodstvo uprave v teh dveh deželah in koliko se je obetavalo in obljubovalo o poboljšani in prenapredbah v upravi, kako jasna bodočnost se je slikala prebivalcem Bosne in Hercegovine na steno, da smo jim mi uže skoro bili zavidni. A da se nij veliko obrnilo na bolje, vidno je iz Kallay-jevih izjav. Sploh nij povedal kaj posebnega, glavnemu tako zvanemu agrarnemu vprašanju pa je šel kar naravnost s pota in še le, ko ga je ogerski delegat Szilagyí k temu prisilil, odgovoril je nevoljno, da agrarno vprašanje nijma nikakega upliva na ustanek. Je li to zares Kallay-jevo prepričanje, kdo to ve? mi vsaj pa bi o tem močno dvo-

mili. Agrarno vprašanje je glavni uzrok nezadovoljstva v okupiranih deželah, kajti po tamošnjih agrarnih razmerah je skoro vse slovansko prebivalstvo podložno — da ne rečemo sužno — turškim begom in kljubu vsem prošnjam in molbenicam se to vprašanje vendar še nikoli nij v roke vzelo.

Magjarsko-nemška politika pospešuje jednostransko le interese turških begov in drugih turških podanikov, zato se tubi agrarno vprašanje smatra za postransko. Z nekakšno milostljivostjo pa je zagotavljal minister, da v bodoče tega vprašanja ne bode odvrčal načeloma; gotovo bode državi, kakor tudi okupiranim deželama v največo korist, ako se skoraj to vprašanje stavi na dnevni red in reši kakor hitro le možno.

Jako dober utis pa je napravil odgovor delegata in poročevalca Fanderlika pri razpravi o budgetu za vojskine potrebščine, ko je na dolgo trajne in nič manj nego objektivne ugovore Sturm-ove branil poročilo budgetnega odseka in teritorijalni sistem. Razvrstitev vojske po vojskinih oddelkih (corps), dejal je, nij novotarija, saj je do sedaj bila tudi tako razdeljena in tudi do sedaj moralo se je računati s prebivalstvom. Namen vsemu temu je v prvej vrsti, da se državljanom, ki morajo opravljati vojno službo, ta dolžnost kolikor možno olajša, in to se tudi zgodi, ker bodo mogli ostati doma. Tudi nezaupnost, ki se kaže zaradi teh dislokacij iz narodnih ozirov, nij utemeljena, ker nikdo nijma pravice, sumničiti to ali drugo narodnost glede domoljubja, požrtvovalnosti in udanosti do cesarja in do monarhije. Nezaupnost se tudi iz tega ne sme izvajati, da pride prebivalstvo v ožjo dotiko z onimi svojih državljanov, ki so vojaki, in jaz mislim, da je le izvor zastarelih nazorov, ako se vojska gleda s tacega stališča, da je kaj prebivalstvu nasprotnega, ne pa s tacega, da vojska nij nič drugega, nego samo oboroženo prebivalstvo, poklicano v brambo države.

Politični razgled. Notranje dežele.

V Ljubljani 13. novembra.

Budgetni odsek delegacij državnega zbora vzprejel je izredno vojskino potrebščino 7½ milijonov po predlogu vladinem. Mej razgovorom rekel je vojni minister, da obračajo druge države svojo pozornost na upeljavo novih repetirnih pušk, katerih sistem pa nij še doslej nikjer vzprejet. Ako bi pa nekatere velevlasti upeljale ta novi sistem, potem morajo ostale tudi takisto storiti. Utrjenje Pole je končano, torej se ne zahteva več dotičnega doneska. Pri točkah, zadevajočih zavarovanje meje južne Tirolske, Krakova in Przemysla, vzprejme se pokrije carinsko s 14.7 milijoni. — Minister pl. Dunajewski obravnava z ogersko vlado glede brezcarinskega uvoza žita v Tirole.

Državni zbor avstrijski sešel se boče baje 30. t. m., ko bode prej zboroval še tirolski deželni zbor. Kakor se kaže, imele bodo posamezne stranke drugačno lice ko v prejšnjih sesijah. Najnovejšje je, da sta solnograška poslanca dvorni svetnik Lienbacher in dr. Fuchs izstopila iz osrednjega kluba Liechtensteinovega in s tem tudi iz desnice. Kot glavni razlog tega izstopa se naglašalo dolgo neoporečna izjava dr. Fischhofova, da so mej Nemci desnice elementi, ki nijso zadovoljni z nemškimi konservativci ter so preko njenih glav skušali se združiti z nemško ljudsko stranko. „Politik“, pišoč na uvodnem mestu o tem izstopu, pravi, da je ta izstop le prosta posledica secesije z 19. novembra 1881, ko se je ustanovil posebni osredni klub. Lienbacher ne stoji s svojimi političnimi nazori na avtonomistnem stališču, ki je skupna podlaga desnici. On nij bil član stranke prava ustanovljene l. 1871. s federalistnim programom; to ločenje bode pa ostalo osamljeno, kajti sicer bi bil stopil Lienbacher z vsem svojim klubom iz desnice. Kot uzrok temu izstopu pripoznava „Politik“ le ta, da manjka desnici programa; sicer jej je glavni smoter: ohranjenje Avstrije in avtonomija njenih dežel, a pravega, točnega programa v teh treh letih vendar le nij še sestavila. Kot glavni prihodnji nalog desnice smatra „Politik“ torej: formuliranje skupnega programa

LISTEK.

Carstvovanje Ane Ivanovne. (1730—1740.)

Po Solovjevu in drugih spisal J. Steklasa.
(Konec.)

Sredstva k prosveti so se malo po malo povečavala, ali vendar ne v takej meri, da bi se posledice tega mogle očitati v občinstvu. Zunaj je bilo mnogo leska, razkošja, ali pod le-to zunanjo gladčino je bilo še mnogo npravstvene surovosti. Mogočnost takega značaja, kakoršnega je bil Volinskij, mogočnost njegovega postopka s Tredjakovskim nam pred vsem obražuje občinstvo. Poluobrazovanost se je pokazivala najbolj v strasti za bedaki, katerih so bili polni dvorci in hiše velmož, v strasti za zadovoljstvi najprostejimi, za budalaščine, kakoršna je bila na primer znamenita ledena hiša, narejena v hudej zimi l. 1740 za praznovanje svatbe pridvornega bedaka; tudi Tredjakovskij je moral pristostvovati tej bedariji ter sestaviti zanjo slabe, nepristojne

stibe. Tako ulogo je igral akademik v Petrogradu; a kakšno ulogo so igrali nesrečni lečniki v polkih, vemo iz pisma vojaškega glavnega lečnika Fischerja; „Štabski častniki hočejo po svojej volji zapovedati lečnikom, imeti jih za sluge svoje ter jim nalagajo razčesavati vlasulje; a če lekar pred svojim štabnim častnikom noče pokazati prevelike uslužnosti in robstva, tedaj ga napadajo, po svojej volji kaznujejo in bezčastito; a kateri lečniki so štabnim častnikom v strahu, te upotrebljujejo za svoje služabnike; taki tudi ne izpolnjujejo svojih dolžnostij nego jih zanemarujejo, k bolnikom ne hodijo, nego žive samo v hišah štabnih častnikov, drugi pa razžaljeni nočejo služiti“.

V Malorusiji je na početku carstvovanja Ane Apostel mirno hetmanstvoval do smrti svoje (l. 1734); naslednika mu nijso dali, a uprava je bila izročena kolegiji od šest članov, treh Velikorusov in treh Malorusov.

6. Dela vnanja. Vnanjimi deli je za Ane upravljal Osterman. Avstrija in Francozka ste neprenehoma iskali zveze z Rusijo; Osterman je caric trdil, da je zveza z Avstrijo mnogo koristnejša, ker

je Avstrija bliže Rusiji ter jej more pomagati v zadevah poljskih in turških, dočim se od dalnje Francozke ne more pričakovati zdatna pomoč. Na iztoku se je odrekla Rusija od osnove Petra Velikega, odnosno utrjenja na bregovih kaspiskega morja; početkom l. 1732 so bile povrnene Perziji po Petru osvojene pokrajine, ki so bile vsled svojega nezdravega podnebja, pravo pokopališče za ruske čete. Sledečega l. 1733 je umrl August II., kralj poljski; Rusija in Avstrija v zajednici ste hoteli videti za naslednika Avgustovega sina, Avgusta III. izbornega kneza saksonskega, ki je obečal ruskej vladi, da hoče ravnati soglasno z njo gledé Kuronske ter gledati tudi na to, da se Poljska odreče svojih zahtevanj na Liffandijo. Protivnik Avgustov je bil stari neprijatelj njegovega očeta, Stanislav Leščinski, ki je bil sedaj vsled braka njegove hčeri Marije s francoskim kraljem Ljudevitom XV. podpiran od Francozke. Leščinski je bil proglašen za kralja; ali približajoča se ruska vojska pod vodstvom Lassijevim ga je prisilila, da se je oddalil iz Varšave v Danzig. S tim se je okoristila saksonska stranka ter proglasila Avgusta za kralja. Lassi pa je šel oblegat

in sporazumljenje z vlado na njega temelji.

V avstrijskih vladnih krogih smatra se za gotovo, da so bili **dunajski nemiri** aranžirani v to smer, da bi se zabranila izvolitev Kronawetterjeva. Dokaz temu je pomanjkanje vsacega aktualnega povoda k izgredom in pa slučaj, da so izgredniki razgrajali brez pravega načrta in smotra ter brez določenih terjatev. Redarstvenim organom se je zaukazalo, da naj se kolikor možno varujejo prelivati krvi, ter da naj ostro pazijo, če je ravno treba poslužiti se orožja, da ne dovedejo nedolžne v nesrečo.

V petek bila je v **Spjjetu** slovesna instalacija novega mestnega zastopa. Župan dr. Rendić razloži njega program, kojega glavni elementi se tikajo poboljšanja finančnih razmer in ustanovitev miru. Rendić poudarja neomahljivo udanost dalmatinskih Slovanov do habsburških vladarjev in konča s trikratnim „živio!“ na presvitlega cesarja. Dr. Bulat izraža svoj gnjev nad poskušanim umorom glavarja Conrada ter mu zagotavlja simpatije svoje in ljudstva. Borčić predlaga, da se to kot sklep mestnega zastopa naznani ministerskemu predsedniku grafu Taaffeju in namestniku baronu Jovanoviću, kar se jednoglasno vzprejme. V prvi prihodnji seji se bode podalo baronu Conradu najbrž častno meščanstvo. — Ko je šla godba po predmetjih, pozdravil jo je neki član prejšnega razpuščenega mestnega zastopa ter njega družina s kamenji. Žandarmerija je potem zaprla to iredentsko zalego, ko jo je jedva ubranila razkačenemu ljudstvu.

Vnanje države.

Ukaz **bolgarskega** kneza razpisuje volitve za sobranje. Volitve prvega reda prično s 3. decembrom, določilne volitve pa bodo 10. decembra.

Iz Petrograda prinaša „Pol. Corr.“ dopis, kateri razlaga mnenje **ruskih** diplomatičnih krogov glede bodočnosti Srbije in njenih odnošajev k Avstro-Ogrske in Rusiji, nasprotovaje po časnikih razširjenim trditvam. Napačno je misliti, da je srbska narodna stranka ruska, v diplomatičnem pomenu besede. Rusiji je bilo vsikdar po volji, ako ste si Srbija in Avstro-Ogrska prijazni, in to jej je tudi sedaj všeč. Ona mora Srbiji le svetovati, kakor je to uže storila nasproti Črnejšgori, da si naj prizadeva obraniti si najprijaznejše odnošaje s sosednjo velevlastjo, dasi ni treba, da bi bile razmere vazalske. Proti takim razmeram, bodi si z Avstrijo ali Rusijo, bi se pa pač Srbi sami najbolj upirali. Ti odnošaji se z agitacijo katere stranke koli ne dadó spreminiti. Prazna stvar je, da bi knez Nikita kandidiral za srbski prestol. Stališče Milanovo da nij omajano in srbski narod bi Nikite ne hotel vzprejeti za vladarja; to da je prepričanje ruskih diplomatov.

O **Egiptu**: „Mémorial Diplomatique“ poroča, da ne bode lord Dufferin ostal toliko časa v Egiptu, kakor se je početkom mislilo, temveč le kake štiri tedne. Dufferin občeval bode direktno s sultanom, da ga pouči o nameravanih reformah; porta pa se mora obvezati, da ne bode poslala izrednega komisarja v Egipt. Granville zatrdil je Tissotu, da bodo poslej francoski funkcionarji ravno tako lahko nadzorovali egiptski dolg, kakor doslej. — Iz Egipta dohajajo poročila, ki imenujejo sedanje razmere neznosne; nobeden se varnega ne čuti. Pod Ismajlom nazivala se je egiptska vlada despotizmom, olajšanim po konzalih; sedaj pa vlada ondi anarhija.

Dopisi.

Iz turjaške okolice 11. novembra. [Izv. dop.] Pred malo časom smo v časnikih brali, da je letos v Avstraliji snežilo, kar se do sedaj še nikdar nij zgodilo, ker ta mali del zemlje skoraj prav ob ravniku leži, kjer nij nikdar mraza. Pa tudi pri nas se nenavadne prikazni čez dalje bolj ponavljajo. Uže dve leti zaporedoma nahajali smo v poznej jeseni, da celo o novem letu mnogo cvetlic. Tudi letos se vidi v naši okolici vse polno cvetlic, češnjava drevesa in grmovje so v cvetji, videli smo zeleno češpljevo vejo in zrele jagode. Nenavadna prikazen zares!

Lani bila je ravno taka jesen, a o velikej noči bila je potem grozna slana in o sv. Vidu 15. junija gledali smo s snegom pokrite hribe, na jesen letos pa je tako deževalo, da je ljudem skoro vsa otava pognjila in nijso bili v stanu ne poljskih sadežev pospraviti, ne ozimne vsejati. Tudi krompirju škodovala je moča tolikanj, da hoče sedaj ves pognjiti.

To nam ne obeta vesele prihodnosti, niti živža za ljudi ne bo veliko, niti krme za živino. Sadje bilo je sicer še precej dobro obrodilo in bo tudi nekoliko zalego, napravili so semtertje veliko sadnega mošta, slive pa so ali surove ceno prodali, drugi jih pa v slivovec pokuhali; sedaj hodijo pa v gostilno za drag denar slivovec pit. Z debelimi prašiči je vender dobra kupčija, ker jih v vnanje dežele veliko pokupijo in dobro plačujejo in videti je bilo cele vrste vozov s prašiči obloženih, ki so jih peljali v Ljubljano. Včasih so se kupci kar norca delali iz prašičev in moral je kmetič prodati po naj nižji ceni, a sedaj se uže dobro prodajo.

V tukajšnji okolici so v neki vasi terice imeli, sušilnica bila je na prostem v bregu, da se nij na jednej strani kar nič videla iz zemlje. Živina se mimo pridrvi in jeden vol zakadi se vanjo in speče ves, to je bila dosti velika pečenka za terice, ki v jedno mer rade jedó. V drugej vasi borila sta se kraj sušilnice mož in mladenič, a možu spodleti in pade v jamo, ter pri priči umrje. Žalostno, pa resnično!

Iz Ptuja 9. novembra. [Izv. dopis.] V našem mestu šteje nemški „Schulverein“ za ude gg. Raner-ja, okrajnega šolskega nadzornika, dr. Kleinsasser-ja, c. kr. okrajnega zdravnika, Vojsko, Čeha in mnogo drugih, kateri nas ne brigajo, ker odpadnik naroda biti sicer nij lepo, ali je v „modi“. Pečati se hočemo samo z g. Raner-jem, in vprašamo: kako se slaga biti šolskim nadzornikom slovenske narodne šole in kot ud nemškega „Schulvereina“ zavezan biti, nemštvo proti drugim narodnostim ne samo braniti, ampak z vso močjo pospeševati? G. Raner bode nam dal sledeči sicer neločičen, ali neizogibljiv odgovor: kot šolski nadzornik slovenščino zanemarjam, kot ud „Schulvereina“ nemščino pospešujem. On to tudi vestno stori. Pri šolskem nadzorovanji praša vsikdar učitelje, ako-li šolarji v nemškem pouku napredujejo, za slovenščino se še ne zmeni; učitelje, kateri so udi nemškega

„Schulvereina“, hvali, če si tudi graje zaslužijo, učitelje narodno čuteče graja, jim dela vse neprilike in zapreke, jih zatirava, če se tudi k najizvrstnejšim učiteljem okraja štejejo, učiteljem naravnost nalaga, šolski načrt prelomljati, ter jim zapovedava, uže s prvega šolsko deco v nemščini poučevati, kar mu je bilo dokazano, da je storil v šoli ptujske okolice in Vurbergu. Ne smemo se tedaj čuditi, če hajdinski nadučitelj in ud nemškega „Schulvereina“ g. Kocmut vsaki dan po dve uri nemščino poučuje, da bi s tem pridobil na jednej strani dopadajenje gosp. šolskega nadzornika, ob jednem pa se „Schulvereinu“, kakor je sam pravil, tako prikupil, da bi mu dal ta vsako leto se ponavljajočo iskarijotsko nagrado in ne jedenkat za vselej, ali pa samo tu pa tam. Jako zavoljo breznačjih in lakotnih učiteljev narodna šola, izobraženje naroda škodo trpi, in to vse z vedanjem šolske in politične oblasti. Kako je mogoče, ka se pod jedno in taisto vlado po tako različnih načelih vladati mora? Na Moravskem nij vlada nobenega šolskega nadzornika namestila, kateri je ud nemškega „Schulvereina“; deloma je vlada tudi na Kranjskem iz šolskega nadzorništva najhujše „Schulvereinovce“ iztrebila. Na Štajerskem je deželni namestnik pri odgovoru na znano interpelacijo „Schulverein“ tako zagovarjal, da bi se lahko iz tega odgovora sklepalo na neko tajno zvezo vlade z nemškim „Schulvereinom“. Pred nekimi dnevi je c. kr. okrajni glavar lipnički pri otvorjenji nemške, od nemškega „Schulvereina“ patronizirane šole tako rekoč slavnostni govor govoril, za hvalo je bil častnim udom izvoljen. Ptujski nemškutarji kličejo proti narodnemu okrajnemu šolskemu svetu tukajšnjega okrajnega glavarja kot njih rešitelja na pomoč in so v „Celjanki“ uže dvakrat se s tem tolažili, da jih gosp. Premerstein ne bode zapustil. Ptujski okrajni šolski svet ima narodno večino s šestimi glasi, ti večini nasproti stoji manjšina z jednim glasom, t. j. „Schulvereinovca“ Ranerja samega, in vender je okrajni glavar kot načelnik proti vsem konstitucionalnim načelom g. Ranerja za svojega namestnika odločil in ne jednega iz večine. Na mestno šolo prišel je provizorično nek trdonemški učitelj z 22 leti. Ta je z veliko odkritostjo tukaj pripovedoval, ka mu je deželni šolski nadzornik g. Rožek obljubil, da bode s preziranjem okrajnega šolskega sveta precej definitivno na mestnej šoli nameščen; deželni šolski svet pošilja nam učitelje, brez da bi koga vprašal, kdor ima po postavi pravico govoriti, ampak se ve da same Nemce. — Pri nas se germanizira kakor nikdar z vso silo in z vsemi sredstvi, in kar se protistavi, mora pripogneno biti, kakor prof. Žitek, učitelj Kele, in drugi, kateri še so proskribirani. Zadnji čas je, da državni zbor svojo besedo spregovori, mi bomo mu dali podatke. Toliko za danes.

Domače stvari.

— (Jour fixe literarnega in zabavnega kluba) preteklo soboto imel je 39 obiskovalcev, katerim je predsedoval g. dr. Bleiweis

Danzig, ali ker je imel premalo vojske, nij mogel vspešno proti Leščinskemu delovati. V Rusiji so pronašli, da obleganje Danziga pod Lassijem kaj počas nagreduje ter so na Lassijevo mesto poslali Miniha. Pa tudi Minih nij mogel s temi sredstvi, kakoršna je imel Lassi, hitro napredovati; ali ko mu je prišla na pomoč vojska in mornarica s proviantom in artilerijo, pobegnil je Leščinski in Danzig se je predal. Pri tej oblegi, ki je trajala 135 dnij, so izgubili Rusi več nego 8000 tisoč mož. Na skoro pa je nastopil Minih sijajneje poprišče v vojski s Turško, začetej v zvezi z Avstrijo radi krimskih napadov; Lassi je osvojil Azov; l. 1736 je vzel Minih Perekop ter strašno opustošil vso zapadno stran poluotoka do samega Bahčisaraja (poprej stolica krimskih kanov, katerih dvorec se je do dandanes ohranil. Znameniti so v tem dvorcu vodometi od najlepšega marmorja); l. 1737 pa je pokončal Lassi iztočni del Krimea, a Minih je vzel Očakov; l. 1739. je Minih sijajno zmagal pri Stavučanah, osvojil Hotin, prešel Prut ter se hvalil, da je neznan Prut postal slaven; potem pa je namenil udariti še čez Donavo. Vender pa so bili ti

sijajni vspehi skupoceni: pohodi so bili težavni, stepni a Minih nij znal posebno ljudi varovati. Kako težavni so bili le-ti stepni pohodi, vidi se iz tega, da so morali vojaki s seboj voziti vodo in drva. V tem času pa, ko je Minih bil zmagonosen nad Turki, pretrpela je Avstrija mnogo nezdod ter je potrebovala miru. Razen vojaških neprilik pa je tudi francosko zlato sklonilo Avstrijo na mir. Zanj ne ravnodušni avstrijski ministri so začeli predstavljati carju Karlu VI., da je ruska vojska, izpovedajoča grško vero, mnogo nevarnejša za nasledne zemlje avstrijske države, nego turška, kajti velik del avstrijskih prebivalcev v Erdelju, Ogrske, Hrvatske, Dalmaciji in Istri izpoveda isto vero z Rusi. Konečno pa so se tudi evropske države vznemirile, da ne bi Rusi prodrli do Carigrada ter osvojili levantinsko (iztočno) trgovino. Avstrija je sprejela posredovanja francoskega poslanika v Carigradu Villneva; carica Ana je tudi želela mir, ker nij dobila pomoči od zaveznikov, ker je slišala, da so Perzijanci hoteli skleniti mir s Turki in da so gubitki njene vojske velikanski, zapovedniki pa mej seboj nesložni. Carica

Ana hotela je doseči v tem miru, da se izbriše vsaj postidne točke Prutskega mira. Meseca septembra l. 1739 je bil sklenen mir v Belemgradu. Avstrija je Turškem mnogo zemlje odstopila, Rusija pa nij nič dobila razen malega prostora stepe mej Bugom in Dnjeprom, tudi je bilo ustanovljeno, da imajo Turki porušiti Azov do temelja. Tako se je končala vojska, v kateri je palo do 100.000 ruskih vojakov. V tem času pa, ko je Minih premagoval Turke, postal je Biron brez vsakih zmag vojvoda kurlandski. Leta 1737 je umrl poslednji Ketler Ferdinand. Ko je ruski dvor zvedel o njegovej smrti, zapovedal je ruskej vojski iz Rige vstopiti v Kuronsko, da bi podpirala izbor Birona za vojvodo, in Biron je bil izbran z veliko večino glasov kuronskega dvorjanstva, ki ga poprej nij hotelo priznati za kuronskega dvorjanina.

7. Biron upravitelj in smrt carice Ane. Novi vojvoda nij odšel v Kuronijo, nego je ostal v Rusiji, kjer je hotel učvrstiti svojo vlast za bodoče čase. Carica Ana se je odrekla možitve, a radi učvrščenja ruskega prestola v potomstvu carja

vitez Trsteniški, g. profesor Wiesthaler pa čital do sedaj še nikjer objavljeni slovenski pastirski list ljubljanskega škofa Reinolda Scarlichija od leta 1631. To berilo in jako povoljni uvod izvabilo je nenavadno pozornost, kajti omenjeni pastirski list nij samo zanimljiv v jezikoslovnem oziru, ampak tudi v socialnem in kulturno-historičnem. G. prof. Šuklje podal je kratko oceno g. prof. S. Rutarja izvrstne knjige „Zgodovina Tolminskega“, katero naj bi si omislil vsak, kdor se briga za domačo zgodovino in za domačo, zlasti pa tako izborno knjigo. Ostali del večera izpolnil se je z istinito dovršenimi produkcijami na glasoviru in goslih, za katere smo gospodom Lednig, Parma, Janušovski in Rorman prav hvaležni.

— (Sinočna beseda šišenske Čitalnice) v Koslerjevej zimskej pivarni bila je jako mnogobrojno obiskana in program njen vršil se je jako gladko v zadovoljnost vsem navzočnim. Posebno sta nam ugajala mešana zbor „Pred slovesom“ in „Pesen Primork“, koja je pelo kakih 16 možkih in na pol toliko ženskih glasov. Čuditi se je krepkim pa gibčnim in milim glasom brhkih Šiškarč; iznenadila nas je preciznost, s katero so se peli zbori; tu se je vse tudi čutilo, kar se je pelo. Ako se pomisli, da je bil le prvoten, nepripravljen, akopravim jako pripraven material, s kojim je imel opraviti društveni pevovodja g. Justin, ne more se zadnjemu, poleg vse njegove in zborove marljivosti, odrekati še neka posebna spretnost, kajti v primerno kratkem času izuril je Šiški zbor, s katerim se po pravici lahko ponaša. Skrbil se pa tudi za naraščaj, kajti poučuje se, kakor smo zvedeli, še kakih 14 deklet, ki bodo v prihodnjem letu pri slavljenji 600 letnice kranjske dežele lahko nastopile, in to je za Šiško jako mnogo. Naj bi se tudi drugod po mestih in večjih krajih posnemal ta vzgled! Živo čutimo potrebo narodnega ženstva in pesen je jeden glavnih motorjev, ki vzbujajo narodno zavest in ponos. — G. učitelj Žebre deklamoval je „Našo pesen“ spretno in dostojno; izgovarjanje bilo je gladko in modulacija primerna, le glasu bi bili koj iz početka želeli nekoliko več jakosti. — Jako živahno bil je vzprijet in ponoviti se je moral čveterospev spodnješišenskih „Kitajcev“, ki se je pel zares — kitajski; drugače sodbe ne moremo izreči, ker nam niso znane posebne navade cofastih pevcev. Njihovi kostumi in kretanja dali so občinstvu povod obilnega smehu. — Veliko smeha je tudi prouzročil „Krst mošta“, katerega je opravljal v imenu Bakusa, očeta vina in sv. Martina z velikim humorjem g. Pelan. — Potem sledil je živahen ples na godbo osmerice domačega pešpolka.

— (Collegium Marianum.) Včeraj v nedeljo zvečer ob 1/25. uri otvorila in blagoslovila se je slovesno na spodnjih Poljanah nova, po prizadevanji Vincencijeve družbe res lepo in praktično sezidana hiša za deške sirote. Navzočno bilo je jako mnogo številno in odlično občinstvo, kakor g. deželni

Ivana Aleksejeviča je udala sestrično svojo, princeso meklenburško (hčer vojvode Leopolda in carevne Katarine Ivanovne), za Antona Ulricha, princa Braunschweig-Lüneburškega; iz tega braka se je narodil v avgustu l. 1740 sin Ivan, ki je bil precej naznačen za naslednika prestolja. Mej tem pa so se pokazali na carici znakovni nevarne bolezni, 5. oktobra jej je bilo posebno slabo. Sedaj se je Biron silno trudil, da bi on bil upravitelj države za malodobnosti Ivana, pa je našel podpore pri kabinet-ministrih, knezu Čerkaskem in Bestuževu-Rjuminu, potem pri Minihu; posebno pa se je zavzel za Birona Bestužev-Rjumin. Pri posvetovanji, h kateremu so bili razen kabinet-ministrov poklicani tudi druge znamenite osebe, so sklenili, da nij nobenega sposobnejega od Birona za upravljanje države ter zaključili prositi carico, da bi ona željo naroda spolnila ter zapovedala, da ima vojvoda kuronski upravljati z gosudarstvom do polnoletnosti Ivana t. j. do 17. leta; prošnja je bila uslišana. 17. oktobra leta 1740 je umrla carica, 46 let stara, in vsi so mirno prisegli carju Ivanu in upravitelju vojvodi kuronskemu.

predsednik Winkler z gospo soprugo, deželni glavar grof Thurn, mestni župan g. Grasselli, mnogo gg. korarjev, ljubljanski župniki, o. frančiškani in veliko gospej. Dvorana okrašena je bila s podobami presvitlega cesarja i cesarice, prestolonaslednika Rudolfa, Štefanije itd. Hišo blagoslovil je knezoškof dr. Pogačar z mnogobrojno duhovsko asistenco. Potem je govoril predsednik Vincencijeve družbe g. kanonik dr. Gogala slavnostni govor, v katerem je razlagal, kako se je pričelo zidati novo poslopje in konečno poudarjal, da se bodo v tej hiši dečki odgojevali za Boga cesarja i domovino! Potem se je zaklicalo „živio!“ in „slava“ presvitlemu cesarju in dečki zapeli so slovenski cesarsko pesen. Za novo hišo in za deške sirote prešlo se je pretečeno leto vkupe 13.087 gl. 31 kr., izdalo pa za zidanje 30.520 gl. 21 kr.; za notranjo hišno opravilo 521 gl. 10 kr., za hrano in posle 1309 gl. 72 kr., skupaj tedaj 32.351 gl. 3 kr., tedaj primanjkuje še 19.263 gl. 72 kr. Konferenca sv. Nikolaja imela je z l. l. za revne dohodkov 1941 gl. 53 kr., stroškov pa 1824 gl. 66 kr., tedaj je ostalo 116 gl. 87 kr. Konferenca sv. Jakoba pa je imela dohodkov za revne l. leta 1368 gl. 61 kr., stroškov pa 1207 gl. 7 kr., tedaj je ostalo 161 gl. 54 kr. Potem je imel milostivi g. knezoškof dr. Pogačar daljši govor, v katerem je pohvalil vspešno delovanje Vincencijeve družbe, posebno predsednika kanonika dra. Gogala in podelil konečno blagoslov. Dečki so bili potem postreženi s kavo in poticami. Petje vršilo se je skoz in skoz slovensko, tudi govori pri občnem zboru Vincencijeve družbe bili so večinoma slovenski. Sploh smo opazili, da v tej deškeji sirotišnici nij tistega brezumnega nemčevanja ko v dekliškej sirotišnici Lichtenthurnovej.

— (Slovenska tednica) na slovenskej šoli je bojde „demonstracija“, — tako neki izustil se je c. kr. nadzornik gosp. Ambrožič slovenskemu učitelju nasproti. No, potem bi bila nemška „Wochenbuch“ na nemškeji šoli tudi „demonstracija“, in prva štajerska učiteljska konferenca v septembru leta 1874. v Gradcu je bila po tem takem tudi le „demonstracija“, kali, — kajti ona, zbor najodličnejših štajerskih pedagogov, je zastran tednice mej drugim sklenila: „Alle Aufzeichnungen haben . . . in der **Vortragssprache** zu geschehen“ (vse se ima v onem jeziku zaznamovati, v katerem se je prednašalo). (Glej stran 11 dotičnega zapisnika od 26. sept. 1874!) Pač pa je nekaj več nego „demonstracija“, ako od vlade poslani inšpektor veljavne sklepe ignoruje, ali jim celo nasprotuje. Slovensko učiteljstvo, le možato naprej po postavnej poti! ter v smislu zdrave pedagogike!!

— (Za študentovsko kuhinjo) nabira g. kanonik L. Jeran dobrotnih darov, katere obznanja v „Danici“. V zadnjem številki izkazanih je okolu 200 gl. in g. župnik Volčič daroval je sam 100 gl. Tu je gotovo milosrčnost na pravem mestu in želeli bi bilo, da obrodi stoteren sad in da dijaška kuhinja dobi vedno več dobrotnikov.

— (Tržaški „Sokol“) dobil je te dni, kakor poroča „Agrar Zeitung“, lepo darilo. Zagrebški fabrikant g. Hagenauer daroval mu je namreč vse telovadne priprave in orodja, ki so bila izložena v hrvatskem paviljonu tržaške razstave.

— (Iz Idrije) se nam piše 10. novembra: Včeraj, ko je pri nas celi dan silno deževalo, je ob 1/26. uri zvečer voda „Nikova“ pri stopah v jamo prodrla in prouzročila rudniku s tem veliko škodo. Delavci v jami, večinoma v smrtni nevarnosti, rešili so se vsi še z zdravo, toda z mokro kožo. Nentrudljujev delavnosti in pogumnemu vodstvu se je zahvaliti, da so uže okolu 11. ure derečej vodi strugo ustavili, to je zamašili. Danes hvala Bogu uže delavci na svojih prostorih zopet delajo. Zadnja nesrečo prouzročila je voda 1837. l. v tukajšnjemu rudniku.

— (Duhovske premembe v goriškej vladikovini.) Č. gosp. Hilarij Zorn je šel iz Kamenj na Dunaj v zavod sv. Avguština, da dovrši bogoslovske študije v dosego doktorstva sv. pisma. Č. g. Andrej Ferfolja je premeščen iz Komna v Kamnje, č. g. Alfonz Poljšak iz Šmarj v Komen, č. g. Andrej

Mesar iz Devina v Križ (vipavski), č. g. Franc Kodrič iz Bolca v Devin, č. g. Franc Kranjc semeniški duhoven je prišel v Bolec; vsi kot kaplani. Č. g. Ivan Jarec, vikar v Trenti, je prostavljen kot tak v Gorenjo Tribušo; č. g. Šimon Gregorčič, kaplan v Kobaridu, postal je vikar v Trenti; č. gosp. Ivan Murovec semeniški duhoven je prišel v Kobarid, č. g. Peter Božič pa v Kanal, oba kot kaplana. Č. g. Janez Ev. Kolavčič je nastopil župnijo v Solkanu; č. gosp. Jožef Poljšak, kaplan v Šempasu, je imenovan župnijski oskrbnik v Pervačini; č. gosp. Janez Kodrič je šel kot kaplan iz Pervačine v Šempas. Č. g. Janez Jug, vikar v Lokavcu, je stopil v začasni pokoj; na njegovo mesto je prišel č. gosp. Tomaž Rutar iz Gorenje Tribuše. Č. g. Štefan Gorjup, brat dveh sodnijskih svetovalcev Gorjupov in dekan v Visku, je dobil stalni pokoj; njegov naslednik je č. g. Ferdinand žl. Posarelli.

Gospodom poverjenikom in vsem domoljubom, ki nabirajo prostovoljne doneske za zidanje „narodnega doma“.*)

Izredni občni zbor, ki je bil dne 5. t. m., naročil je podpisnemu odboru, naj nevtogoma pozove vse one gospode, ki nabirajo prostovoljne doneske za zidanje „narodnega doma“, da

- a) zneske čez 20 gl. brez odloga odpošljejo,
- b) zneske pod 20 gl. pa pošiljajo sproti ali vsaj vsak drugi mesec društvenemu blagajniku g. dr. Josipu Staretu, hišnemu posestniku na Marije Terezije cesti št. 5.

Z ozirom na ta nalog dovoljuje si podpisani upravni odbor vse gospode, ki imajo kaj denarja nabračnega za „narodni dom“ najuljudneje prositi, da ga ta koj odpošljejo na svoje mesto, v bodoče pa, da se blagovolé ravnati po sklepih občnega zbora.

V Ljubljani, dne 12. novembra 1882.

Za upravni odbor društva „Narodni Dom“:

Ivan Hribar,
tajnik.

dr. Alf. Moschë,
predsednik.

*) Ostale slovenske časopise uljudno prosimo, da blagovolijo to ponatisniti.

Narodno-gospodarske stvari. Narodna razstava 1882 v Moskvi.

(Dalje.)

Umeteljne cvetlice

razstavljene so na odličnem način in smejo se vzporejati v Parizu in na Dunaji izdelovanim. Cene so vseskozi nizke in zadostuje domača produkcija vsej potrebi. Posebno lepe in pristno po naravi posnete cvetlice izgotovlja Mme. Bourgeat, Noviskaja in žensko učiteljice v Moskvi itd.

Kakor po predstoječem razvidno, kaže se za vse predmete, za katere sem jaz prevzel poročevanje, zaradi bolj živahne trgovske zveze z rusko državo, večinoma negativen rezultat, kajti na jednej strani je ruska obrtnija n. pr. v usnji in v usujenem blagu na tako visoke stopinji, da zastopuje lastnej potrebi po nizkej ceni, na drugej strani pa je zopet zavarovana s tako visoko carino, da je uvažanje naših fabrikatov nemogoče. Vender bi se kljubu vsemu temu, mogel doseči v nekaterih predmetih nekaj eksport in to zlasti s suhiml kožami in kožicami, z lahko in fino obutvijo, s tenkimi podplati, lehkimi čreveljčki za dečke, otročjimi šolmi, črevelji iz klobučine (haljina) s tenkimi podplati, dalje z lehkim galanterijnim blagom in portfelji, konečno z finim perilom za dame.

Glavni razlog, da v vseh teh predmetih velika kupčija nij mogoča, leži v tem, da so ruske trgovske hiše navajene na izredno dolge „respiri“, in sicer po večini na 10–12 mesecev in bi se malo avstrijskih firm odločilo dati kredit za toliko časa, zlasti, ker so komitenti v prostoru tako oddaljeni in je jako težavno, dobiti točnih informacij o njihovih kreditnih razmerah, osobito onih, ki stanujejo v vzhodnih in severno-vzhodnih gubernijah.

Na somnje v Nižnem Novgorodu, kjer je vsikdar kolosalen promet blaga — l. 1881 za 270 milijonov rubljev — našim firmam neposredno nikakor ne kaže, kajti ondi treba fabrikate od somnja do somnja, tedaj za 12 mesecev, dati na upanje in to večinoma kupčevalcem, katerih mej tem časom nij dobiti pred oči.

V ostalem priporoča se v Rusiji veliko bolj, delovati z narodnimi, nego li z nemškimi firmami, ker na prvih razmere politični odnošaji ne upliva toliko, nego na poslednje; dalje priporoča se kupčijska zveza le v velika mesta, kakor Petrograd,

Moskvo, Varšavo in Odeso in tudi ondi le s prvimi hišami, ker je posredna trgovina nezanesljiva. Sicer pa je Rusija država, v kateri je vsakej obrtniki še mogoče razviti se mogočno in utegnejo avstrijski fabrikantje, ki s pravim razumom in na pravem mestu postavijo podružnice v Rusiji dobiti izdaten delokrog. Posamični avstrijski veleobrtniki, kakor Haardt in Ditmar, Thonet, Kohn, so to uže storili in gojimo upanje, da bode kmalu posnemovalcev, da bodemo vsaj na ta način imeli kaj dobička od velikanskega ruskega konsuma, ki vsled razširjenja železnične mreže raste leto za letom. (Dalje prih.)

Umri so v Ljubljani:

8. novembra: Josip Turk, mizarjev sin, 3 mesece, Hrenove ulice št. 16, za oslavljenjem.
9. novembra: Marija Križaj, kovačeva udo, 70 let, Dunajska cesta št. 7, za osepnicami.
10. novembra: Ludvik Rihteršič, pekovskega pomočnika sin, 3 mesece, Francovo nabrežje, za vodenico v glavi.

Meteorološko poročilo.

A. V Ljubljani:

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura	Vetrovi	Nebo	Mokrina v mm.
10. novembra	ob 7. uri	729.52 mm.	+ 5.6° C	slaboten vzhod	deloma jasno	0-00 mm. dežja.
	ob 2. uri popoldne	729.61 mm.	+ 11.0° C	slabotna burja	jasno	
	ob 9. uri zvečer	732.59 mm.	+ 4.0° C	slaboten vzhod	jasno	
11. novembra	ob 7. uri	734.51 mm.	+ 2.0° C	brevetrije	oblačno	3-80 mm. dežja.
	ob 2. uri popoldne	728.78 mm.	+ 6.2° C	slaboten jugozahod	oblačno	
	ob 9. uri zvečer	728.56 mm.	+ 6.2° C	slaboten vzhod	oblačno	
12. novembra	ob 7. uri	734.54 mm.	+ 2.0° C	slaboten zahod	deloma jasno	0-00 mm. dežja.
	ob 2. uri popoldne	735.49 mm.	+ 7.0° C	slaboten zahod	jasno	
	ob 9. uri zvečer	737.72 mm.	+ 1.8° C	brevetrije	jasno	

B. V Avstriji sploh:

Zračni pritisk, v pretečenih dneh vsled izredno močnega juga minimalen vsega leta, se je zadnje dni zopet močno vzdignil, vendar ne povsod enakomerno, tako da je bilo stanje še vedno ekstremnejše, kot po navadi. Močni vetrovi pretečenih dni so potihnili in se zasukali proti vzhodu. Temperatura poprej nadnormalna, je za spoznanje pala in postala normalna; razloček mej maksimum in minimum se je zopet povečal. Nebo, poprej nestanovitno, se je zopet ustanovilo in postalo večinoma popolnem ali pa saj deloma jasno; vreme nič več deževno, toda zrak posebno jutraj in na večer zelo vlažen in mokrotan.

Tržne cene v Ljubljani

dné 11. novembra t. l.

	gld.	kr.
Pšenica, hektoliter	7	80
Rež,	5	04
Ječmen	4	23
Oves,	2	93
Ajda,	4	55
Proso,	4	87
Koruza,	6	40
Leča	8	—
Grah	8	—
Fižol	9	—
Krompir, 100 kilogramov	2	68
Maslo, kilogram	—	94
Mast,	—	88
Špeh frišen	—	80
" povojen,	—	82
Surovo maslo,	—	84
Jajca, jedno	—	3
Mleko, liter	—	8
Goveje meso, kilogram	—	56
Telečje	—	50
Svinjsko	—	52
Koštrunovo	—	28
Kokoš	—	35
Golob	—	16
Seno, 100 kilogramov	2	86
Slama,	—	1
Drva trda, 4 kv. metre	6	80
" mehka, "	4	20

Dunajska borza

dné 13. novembra.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Papirna renta	77	gld.	—	kr.
Srebrna renta	77	"	60	"
Zlata renta	95	"	30	"
5% marcna renta	92	"	—	"
Akcije narodne banke	836	"	—	"
Kreditne akcije	305	"	25	"
London	119	"	25	"
Srebro	—	"	—	"
Napol.	9	"	49	"
C. kr. cekini	5	"	66	"
Nemške marke	58	"	50	"
4% državne srečke iz l. 1854	250	gld.	119	"
Državne srečke iz l. 1864	100	"	171	"

Izdatelj in odgovorni urednik Makso Armič.

4% avstr. zlata renta, davka prosta	95	45
Ogrska zlata renta 6%	119	50
" " " 4%	87	05
" " " papirna renta 5%	85	05
5% štajerske zemljišč. odvez. oblig.	104	—
Dunava reg. srečke 5%	100	gld. 115
Zemlj. obč. avstr. 4 1/2% zlati zast. listi	118	75
Prior. oblig. Elizabetine zapad. železnice	97	90
Prior. oblig. Ferdinandove sev. železnice	105	75
Kreditne srečke 100 gld.	174	25
Rudolfove srečke	10	18
Akcije anglo-avstr. banke	120	126
Tramway-društ. velj. 170 gld. a. v.	233	30

Zahvala.

Izrekamo najsrčnejo zahvalo za mnogobrojne dokaze iskrenega sočutja mej dolgo boleznijo in pri smrti svojega goreče ljubljenelega soproga, oziroma očeta in tasta, blagorodnega gospoda

Josipa Suša,

posestnika, bivšega večletnega trgovca, občinskega svetovalca itd.,

kakor za tako častni sprevid do ranjega hladne gomile, vsem častitim gg. c. kr. uradnikom, tržanom, faranom, prijateljem in znancem, sploh vsem, ki so se udeležili pogreba.

V Senožečah, v 12. novembra 1882.

Marija Suša, soproga. Franjo Suša, Josip Suša, Anton Suša sinovi. Marija Prhavec, Ana Piano, Franja Prhavec, Antonija Suša, Josipina Suša, hčere. Josip Prhavec, posestnik, Josip Piano, posestnik, Ignacij Prhavec, posestnik in trgovec, zetje. Terezija Suša, sinaha. (722)

Poslano.

(54—41)

GLAVNO SKLADIŠTE
MATTONIJEVE
iz GIESSHÜBLER
najčistije lužne
KISELINE
poznate kas najbolje okrepljujuče piče,
I kas izkusan lek proti trajnomu kašlju plučevine I želodca bolesti grkljana I proti mēhurnim kataru,
kas I slasticah za **(PASTILLEN)**
probavils
nadalje kod Hinke Mattonija (Karlovi vari u Ceskoj).

Na etiketo in zamah, kakor kaže podoba, treba ostro paziti.

MATTONI'S
GIESSHÜBLER

Poslano.

TRŽAŠKA RAZSTAVINA LOTERIJA.
Srečkanje 5. januarja.
1 glavni dobitek gotovih 50.000 gld.
2 glavni dobitek gotovih 20.000 gld.
3 glavni dobitek gotovih 10.000 gld.

Nadalje
1 à gld. 10.000 — 4 à gld. 5000 — 5 à gld. 3000 —
15 à gld. 1000 — 30 à gld. 500 — 50 à gld. 300 —
50 à gld. 200 — 100 à gld. 100 — 200 à gld. 50 —
542 à gld. 25, — skupaj

1000 dobitkev iz 213.550 goldinarjev.

Obširni popisi dobitkov so na ogled razpoloženi v vseh prodajalnicah lozov.
Cena jednemu lozu 50 kr.

Naročila s pridjanimi 15 kr. za poštino naj se pošiljajo na (713—1)

loterijski oddelek tržaške razstave
Piazza Grande št. 2 v Trstu.
Kdor hoče loze razprodajati, obrne naj se takoj na predstojajočo adresu.
Lozi dobivajo se v Ljubljani pri slavnej kranjskejši eskomptnej banki, pri J. C. Luokmannu, Edvard Mahru in Jan. Ev. Bučarjevih naslednikih.

Za dojnico

se priporoča 26 let stara, krepka in zdrava ženska. Stanuje na šentpeterskejši cesti št. 74. (271)

Št. 60.

(715—2)

Dražba.

Dne 18. novembra t. l. ob 10. uri dopoldne bode se vršila v občinski pisarni v Dolenjem Logatci manjšavna dražba naslednjih mojsterskih del tukajšnje šolske stavbe, in sicer:
Mizarska dela v fiskalnejši ceni . . . 984 gld. — kr.
Ključarska " " " " . . . 1005 " 84 "
Kamnoseška " " " " . . . 1321 " 39 "
K tej dražbi vabijo se podvzetniki s pristavkom, da bode moral uložiti vsak dražbenik 10% varščine.
Pogoji dražbe in preudarki zamorejo se pregledati tukaj ob uradnih urah.

Krajni šolski svet v Dol. Logatci,
v 9. dan novembra 1882.

Mulley.

Umetne

(574—22)

zobe in zobovja

postavlja po najnovšem ameriškem zistemu v zlatu, vulkanitu ali celulojdu brez bolečin.
Plombira z zlatom itd.

Zobne operacije izvršuje popolnem brez bolečin
zobni zdravnik A. Paichel,
poleg Hradskejšega mostu, v I. nadstropji.

Pravo naravno

pomuhljevo jetrno olje,

pripravljeno po prostem odtoku jedra vrh druge naloženih svežih jeter, ne zamenjati ga s čiščenim ali pa s takim, ki se zadobi iz skisanih jeter. Vsepešneje kot vsaka druga vrsta tacega olja, ki se prodaje v trgovini, se posebno uporabljaja proti škrofeljem, rahitidi, plučnici, kroničnim oprham itd. itd. — V steklenicah à 60 kr. (10 steklenic 5 gld., za klgr. 2 gld.; spojeno z železnim jodirjem posebno vsešno v steklenicah po 1 gld. (10 steklenic 8 gld.) prodaje in razpošilja s poštnim povzetjem

G. PICCOLI,
lekarnar „pri angelji“ v Ljubljani, Dunajska cesta. (696—3)

Marijinceljske kapljice za želodec,

nepresežno izvrstno zdravilo zoper vse bolezni v želodci,

in nepresežno zoper neslast do jedi, slabi želodec, smrdečo sapo, napihnenje, kisel podiranje, ščipanje, katar v želodci, zgago, da se ne nareja pesek in pšeno in slez, zoper zlatenico, gnjus in bljuvanje, da glava ne boli (če izvira bolečina iz želodca), zoper krč v želodci, preobloženje želodca z jedjo ali pljačo, črve, zoper bolezni na vratci, jetrah in zoper zlato žilo.

Glavna zaloga:

Lekar C. Brady, Kremšier, Moravsko.
Jedna sklenica z navodilom, kako se rabi, stane

35 kr.

Prave ima samo: V Ljubljani: lekarna Gabriel Piccoli, na dunajskejši cesti; lekarna Josip Svoboda, na Prešimnem trgu. V Novem mestu: lekarna Dom. Rizzoli; lekarna Josip Bergmann. V Postojni: Anton Leban. V Gorici: lekarna A. de Gironcoli. V Ajdovščini: lekarna Michael Guglielmo. V Celji: lekar J. Kupferschmied. V Kranj: lekar Drag. Šavnik. V Kamniku: lekar Josip Močnik. V Radovljici: lekar A. Roblek. V Sežani: lekar Ph. Ritschel. V Ormožli: lekar Ivan Blažek.

Svaritev! Ker se v zadnjem času naš izdelek posnemlje in ponareja, zato prosimo, naj se kupuje samo v zgoraj navedenih zalogah in pazi naj se osobito na ta znamenja: Prave Marijinceljske kapljice za želodec morajo imeti v sklenico vtisneno besedo: Echte Mariazeller Magentropfen — Brady & Dostal — Apotheker, sklenica mora biti zapečaten z našim originalnim pečatom, na navodilu za rabo in na zavitku, na katerem je podoba Marijinceljske matere božje, mora biti poleg te podobe utisneno sodnijsko spravljeno varstveno znamenje in zavoj mora biti zapečaten z našim varstvenim znamenjem. Izdelki podobnega ali istega imena, ki nemale te znakov istinitosti, naj se zavržejo kot ponarejeni in prosimo, naj se nam taki slučajji takoj nznanijo, da bodo sodnijski kaznovani izdelovalci in prodajalci. (487—62)

Lastnina in tisk „Národne tiskarne“.